

sagt, det Spørgsmaal ligger ikke for, men at der skulde være nogen Planløshed i, at Summen forhøjes fra $2\frac{1}{2}$ til 3 Mill., kan jeg ikke se.

I øvrigt vil jeg sige, at jeg hilser dette Lovforslag med Glæde, og det af to Grunde. For det første er det en gammel Tanke hos mig, at humane Formaal have et vist berettiget Kræv — det ærede Medlem maa undskylde mig Udtrykket Kræv — paa Statskassen om Hjælp ved billige Laan. Staten kan gøre det uden væsentligt Tab og kan derigennem støtte disse humane Formaal i meget betydelig Grad. For det andet er jeg glad ved Forslaget, fordi vi derved faa Klarhed over vor finansielle Status. Vi faa at vide i en samlet Sum, hvor meget vi have staaende ude i Laan til forskellige Øjemed, og hvad vi virkelig raade over til vor aarlige Finanshusholdning. — I øvrigt skal jeg ikke indlade mig videre paa Lovforslaget, men kun hermed anbefale det.

Hey: Oprettelsen af en Statslaanefond er sikkert en praktisk Foranstaltning, og for saa vidt vil jeg kunne anbefale det foreliggende Forslag. Men jeg maa sige, at med Hensyn til § 1 gaar det mig som det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen). Ogsaa jeg finder, at den har et noget for landligt Præg. Det kan være, jeg tager fejl, og at Udtrykket „til andre lignende Formaal“ vil kunne tilfredsstille mig, naar jeg f. Eks. ved en Udvalgsbehandling faar Klarhed derover. — Jeg kunde ogsaa have ønsket, at man, hvad der er omtalt, var bleven staaende ved den oprindelige Affattelse af Regeringens Forslag i § 4 og ikke havde strøget Beløbet 2 Mill. Kr., som Fondens Udlaan i et enkelt Finansaar var bestemt til. Paa dette Punkt synes jeg for Resten ogsaa, at Motivernes Forudsætninger allerede nu briste lidt, idet de gaa ud fra, at det Beløb, der skulde stilles til Raadighed til Tilvejebringelse af Jordlodder for Landarbejdere, skulde være $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr.; dette Beløb er jo nu foreslaaet forhøjet til 3 Mill. Ganske vist tænkes der ved dem, saa vidt jeg ved, paa en Ordning med Kreditforeningerne, men det er jo muligt, at en saadan Ordning ikke lader sig gennemføre, eller at Landstinget ikke gaar med til den, og saa holder det i alt Fald ikke Stik, naar det i Motiverne siges, at der skal udredes $1\frac{1}{4}$ Mill. Kr. til dette Formaal. Man vil i alt Fald, hvis de 3 Mill. fastholdes, komme til at mangle $\frac{1}{4}$ Mill. Kr., og de $\frac{3}{4}$ Mill., som her kalkuleres at

blive tilbage, ville, hvis Kravet om de 3 Mill. Kr. skal fyldestgøres og Udgifterne afholdes af disse Penge, blive nedsatte til $\frac{1}{2}$ Mill., som skal kunne anvendes til andre lignende Formaal. Jeg mener, at disse Forhold bør undersøges nærmere i et Udvalg, som jeg vil stemme for, at Forslaget henvises til.

Holger Petersen: Jeg kan for mit Vedkommende ogsaa godt sympatisere med Forslaget om Oprettelse af en Statslaanefond. Men den Maade, hvorpaa dette tænkes udført, og de Opgaver, der ere anførte i § 1, føler jeg mig alt andet end tiltalt ved. Forslaget tilsigter ved Oprettelsen af en Fond paa 30 Mill. Kr. at støtte humane og sociale Formaal og fremme Erhvervslivet, men ser man paa § 1, drejer det sig med faa og ganske smaa Undtagelser om Landbrugsinteresser. Hvis man gaar ud fra, at de 2 Mill. Kr. aarlig, som ganske vist ikke findes i dette Forslag, men fandtes i det oprindelige Forslag, vil der jo, hvis Folketingets Forslag om Tilskud til Jordlodder for Landarbejdere sluger de $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., kun blive tilbage til de øvrige Formaal: 200,000 Kr. til Opførelse af Arbejderboliger, 20,000 Kr. til Hedekommuner, 100,000 Kr. til Fremme af Fiskeriet. Tilbage bliver der altsaa kun saadant noget som 180,000 Kr., men da § 1 ogsaa anfører landøkonomiske Forskudsforeninger, ser jeg ikke rettere, end at der til de „andre lignende Formaal“ næppe bliver noget tilbage. Hvad der i det hele menes med „andre lignende Formaal“, er jo ikke godt at vide. Vi Repræsentanter for Byerhvervet havde dog tænkt os, at naar der nu blev oprettet en saadan stor Statslaanefond, som navnlig tog Sigte paa at fremme Erhvervslivet, vilde det være ret ensidigt, at den kun kom Landbruget til gode. Der findes saa mange Smaakaarsfolk, smaa Haandværkere og smaa industridrivende, der i alle Maader trænge lige saa stærkt til Statens Støtte som Landarbejderne, Kampen for Tilværelsen er maaske nok saa haard for dem som for Folk ude paa Landet. Staten har allerede ved Loven af 1898 laant landøkonomiske Forskudsforeninger 5 Mill., og der synes altsaa ikke at være nogen Grund til igen her at medtage landøkonomiske Forskudsforeninger. Derimod kendes intet til, at der er gjort noget for Haandværk og Industri i den Retning. Det ligger nær at spørge, om der ikke er Trang til eller Brug for Forskuds- eller Laaneforeninger for Haandværk og Indu-